

IZVEŠTAJ FOKUS GRUPE

Umetnost u obrazovnom sistemu Kosova

Novembar 2015. Priština

**FORUMI
KULTUROR**

Rrjeti i organizatave të pavarura
të kulturës të Kosovës

Rrjeti i organizatave të pavarura të
kulturës të Kosovës
www.forumikulturor.net

**FORUMI
KULTUROR**

Rrjet i organizatave të pavarura të kulturës të Kosovës

Rrjet i organizatave të pavarura të kulturës të Kosovës
www.forumikulturor.net

Izrada ovog izveštaja je omogućena preko podrške Kancelarije Evropske unije na Kosovu i Međunarodnog centra Olof Palme, podržanog od Vlade Švedske

“Ova publikacija je objavljena uz pomoć Evropske unije. Za sadržaj ove publikacije odgovoran je samo Kulturni forum, i nikako ne predstavlja stavove Evropske unije i Međunarodnog centra Olof Palme”

IZVEŠTAJ FOKUS GRUPE

Umetnost u obrazovnom sistemu Kosova

Auforka:

Zana Hoxha Krasniqi

Projekat finansiran od EU i upravlján od Kancelarije Evropske unije na Kosovu

SWEDEN

Uvod

Fokus grupa “Umetnost u obrazovnom sistemu Kosova” je održana 10. novembra 2015. godine u Prištini, u okviru projekta Forum za razvoj kulture koji ima za cilj da dalje razvije i osnaži Kulturni forum osnovan 2011. godine putem davanja vrednih saveta i znanja o politikama kulture na Kosovu. Projekat je podržan od strane Kancelarije Evropske unije na Kosovu, dok ga primenjuju Kulturni forum, pozorište Oda i DokuFest. Diskusija u fokus grupi se razvila oko preliminarnih nalaza istraživanja projekta u vezi sa načinom tretiranja učenja umetnosti u obrazovnom sistemu Kosova. Na osnovu preliminarnih nalaza, nov nastavni plan i program Kosova, kako taj za opšte obrazovanje tako i za specijalno umetničko obrazovanje, daje veoma dobre mogućnosti za razvoj umetničkih veština učenika i njihove sposobnosti za umetnički doživljaj. Međutim, veliki problemi u školskoj praksi na Kosovu onemogućavaju primenu predviđenih aktivnosti po nastavnom planu i programu.

Sažetak opštih diskusija

U fokus grupi sa temom “Umetnost u obrazovnom sistemu Kosova” organizovanoj od strane Kulturnog foruma su učestvovali umetnici, predstavnici NVO-a koji se bave kulturom, novinari i nezavisni aktivisti. U ovoj fokus grupi su se predstavili nalazi izveštaja sastavljenog od strane g-đe Besa Luzha, kao i razgovaralo se o “Obrazovanju preko umetnosti” oslanjajući se na plan i program za osnovno i srednje obrazovanje. G-đa Luzha nas je obavestila da Ministarstvo obrazovanja sada vrši pregled nastavnog plana i programa za osnovne škole po preporukama UNICEF-a. U prezentaciji i diskusiji se navelo da obligativni nastavni predmeti, kao što je Likovna umetnost i Muzičko vaspitanje se ne tretiraju ozbiljno i da se nastavnici samo površno bave njima, gde se umetnost uglavnom koristi za relaksaciju.

Po novom nastavnom planu i programu, nastavnici će imati jedan integrativan pristup i nastava će biti interesantnija i privlačnija za učenike. Sada se već počelo sa testiranjem novog nastavnog plana i programa u 7 regiona Kosova, gde nastavnici Likovnog pripremaju dosijee njihovog angažo-

vanja i angažovanja učenika. Sa novim nastavnim planom i programom se povećala odgovornost nastavnika u određivanju tema i materijala koji će se koristiti u predmetu Likovnog.

Pitanje je sada da li je nastavnik/ica spreman da to uradi?

U nastavnom planu i programu kao izborni predmeti su se ubacili i drama, dizajn, ručni radovi i ples. Nastavnici i učenici pripremaju projekte koji se trebaju poslati u ministarstvu gde se isti odabiraju u saradnji sa roditeljima. Po trenutnim praksama učenici ne odabiraju ono što vole nego to rade školske uprave.

Iz diskusije sa predstavnicima fokus grupe, proizlazi da jedan nastavnik koji predaje likovnu umetnost se oseća podcenjenim za razliku od drugih nastavnika.

- Pristup je problematičan i u konkursima: profesor drugog predmeta predaje Likovni

- Rasporedi časova su nepogodni i smatraju se kao časovi relaksacije
- Infrastruktura je grozna
- Primena ostaje problematična
- Vaspitanje je orijentisano prema

procesima a ne prema rezultatima

- Vaspitanje buduće audijencije
- Sadržaj je problematičan?
- Preko Forum pozorišta povećana je svest o nasilju u školama

• Rad u aktivnostima je uticao u davanju volje i samopouzdanja učenicima

• U društvenim mrežama se slobodno izražavaju za razliku od porodice i društva

• Fenomen nasilja se najviše tretira preko kulturnih i društvenih aktivnosti.

Neki od izazova aktualnog nastavnog plana i programa

U preliminarnom izveštaju Bese Luzhe o umetnosti u obrazovnom programu Kosova, u pregledanom nastavnom planu i programu oblast **Umetnost** je tačno predstavljena, sa obrazloženjem zašto trebamo imati umetničko obrazovanje. Zatim su se elaborirali koncepti, vrednosti, stavovi, umetničke veštine, itd, koji se uče preko umetnosti. Na osnovu ovih nalaza, na početku su se rezultati učenja dobijali uzimajući u obzir sve aktualne trendove u umetničkom obrazovanju, obuhvaćajući elemente orijentacije i vođene eksploracije, gde učenici ne samo što stvaraju i aktivno se bave sa umetničkim reproduktivnim ili stvaralačkim aktivnostima, nego i uče o umetničkim procesima, umetničkim sredstvima za izražavanje i njihovom korišćenju, upoznavaju se sa delima i remek delima nacionalnog i svetskog stvaralaštva kao i uče o raznim stvaralocima i umetnicima.

Iz diskusija u fokus grupi utvrdili su se i drugi nalazi preliminarog izveštaja. Jedan od razmotrenih aspekata bila je i činjenica da polje Umetnost u novom nastavnom planu i programu se ne sastoji samo od Muzičke umetnosti i Likovne umetnosti kao obično, nego su

se uvrstile Drama i Ples, iako na početku predložene kao izborni predmeti. Druga promena je da se pokušalo sa integrativnim pristupom, barem u vidu tema i dimenzija rezultata učenja, poštujući specifikke raznih sredstava umetničkog izražaja koja stoje na raspolaganju različitim umetnostima.

Još jednom je naveden cilj umetničkog obrazovanja koji je u skladu sa opštim ciljevima obrazovanja na Kosovu: "Obrazovanje preko umetnosti omogućava razvoj aktivnog i kreativnog građanina koji:

- Stvara, oblikuje i aktivno učestvuje u poboljšanju kvaliteta života i sredine (miljea) gde živi.

- Učestvuje u društvenoj, kulturnoj i intelektualnoj interakciji različitih etničkih i kulturnih grupa stavljajući na prvi red ljudski aspekt ove interakcije.

- Ima osnovne tehničke i stvaralačke veštine i sposobnosti koje su značajne za rad i život."

Zaključak

Analizirajući poziciju umetnosti u nastavnim planovima i programima u evropskim zemljama, došlo se do zaključka da način kako je umetnost koncipirana u nastavnom planu i programu Kosova ima približno isti pristup. Ciljevi umetničkog obrazovanja su orijentisani ka primeni 6 glavnih nadležnosti novog nastavnog plana i programa Kosova. Još se treba raditi na pripremi nastavnika za primenu ovih nadležnosti putem integrisanog pristupa gde i umetnost ima svoje mesto.

U fokus grupi se takođe došlo do zaključka da rezultati učenja za polje **Umetnost**, postavljeni za različite nivoe ne daju mogućnost i slobodu nastavniku da unutar časova na raspolaganju primeni mnogo od onoga što se traži. Ako povećanje redovnih časova nije primenjiva opcija, treba se misliti o alternativnim načinima učenja izbornih predmeta ili tematskim i međudisciplinarnim projektima gde bi učenici mogli staviti u funkciju njihove umetničke veštine i umetnički način komuniciranja o raznim temama i pitanjima.

Na kraju se takođe došlo do zaključka da Ministarstvo obrazovanja i

opštinske uprave za obrazovanje se trebaju osigurati da nastavu umetničkih predmeta vrše samo kvalifikovani nastavnici, i to što ranije moguće. I same škole trebaju pružati jedan stimulativno umetničku sredinu. Saglasno se postignula da se treba osigurati adekvatna tehnološka infrastruktura da bi učenici i nastavnici imali mogućnost da primene umetničko obrazovanje sa što više dobrih umetničkih primera iz lokalnog stvaralaštva ali i svetskog, uključujući i posete muzejima, izložbama i koncertima kao deo metodologije primene nastavnog predmeta.

Kulturni forum

Pri kraju 2011.godine, Pozorište Oda je održalo brojne sastanke sa ciljem osnivanja mreže organizacija kulture na Kosovu. Ovim sastancima je prisustvovalo više od 60 učesnika, predstavnika raznih organizacija kulture, ostvarujući tako mogućnost za organizaciju osnivačke skupštine 23. marta 2012.godine, gde su se postavili temelji za mrežu nezavisnih organizacija kulture – Kulturni forum. Kao što je rečeno, osnivačka skupština je postavila temelje Kulturnog foruma sa 22 nezavisne organizacije kao članovima. Preko demokratskog glasanja usvojen je Statut i odabrano je i predsedništvo Mreže. Kulturni forum je registrovan entitet kao mreža nezavisnih organizacija kulture. Ovde se odlučilo da ulogu privremenog sekretariata preuzme Pozorište Oda do stvaranja kapaciteta za osnivanje profesionalnog sekretariata Mreže.

Kulturni forum Kosova je mreža nezavisnih organizacija kulture na Kosovu osnovana sa ciljem:

- Osnaživanja nezavisnih organizacija kulture preko razvoja kapaciteta za primenu njihovih programa;
- Unapređenja organizacija članica;

- Obuhvaćanja organizacija članica u donošenju odluka;
- Povećanja podrške za nezavisnu kulturnu scenu;
- Zaštiti i poboljšanju pozicije organizacija naspram relevantnim institucijama na Kosovu i van njega.

Kulturni forum ima za cilj da ispuni njegovu misiju preko dolenađenih aktivnosti:

- Komunikacija i umrežavanje nezavisnih organizacija kulture;
- Dinamička razmena informacija i iskustava;
- Aktivnosti lobiranja i advokiranja;
- Specifične obuke za potrebe organizacija članica;
- Organizaciju debata i foruma i
- Koordinaciju umetničkih i kulturnih aktivnosti.

Forum za razvoj kulture

Forum za razvoj kulture je projekat koji ima cilj da dalje razvije i osnaži Kulturni forum osnovan 2012.godine, dajući vredne savete i ekspertizu o kulturnim politikama na Kosovu. Projekat se podržava od strane kancelarije Evropske unije na Kosovu, dok ga primenjuju Kulturni forum, Pozorište Oda i Dokufest. Prve aktivnosti u okviru projekta su se primenile decembra 2013.godine. Projekat je predviđen da traje do novembra 2015.godine. Tokom ovog dvogodišnjeg razdoblja, Forum za razvoj kulture će izaći sa najmanje 28 proizvoda kulturnih politika, koje će proizići od istraživanja, debata, fokus grupa i konferencija. U okviru projekta će se takođe osnažiti mreža nezavisnih organizacija kulture, izgraditi će se njihovi unutrašnji kapaciteti i uticaće se u razvoju politika kulture na Kosovu stvarajući znanje o kulturi. Osim toga, u okviru projekta će se pospešiti dialog i saradnja između sektora nezavisne kulture i javnih vlasti da bi se našla konkretna rešenja za razvoj kulture na Kosovu.

www.forumikulturor.net

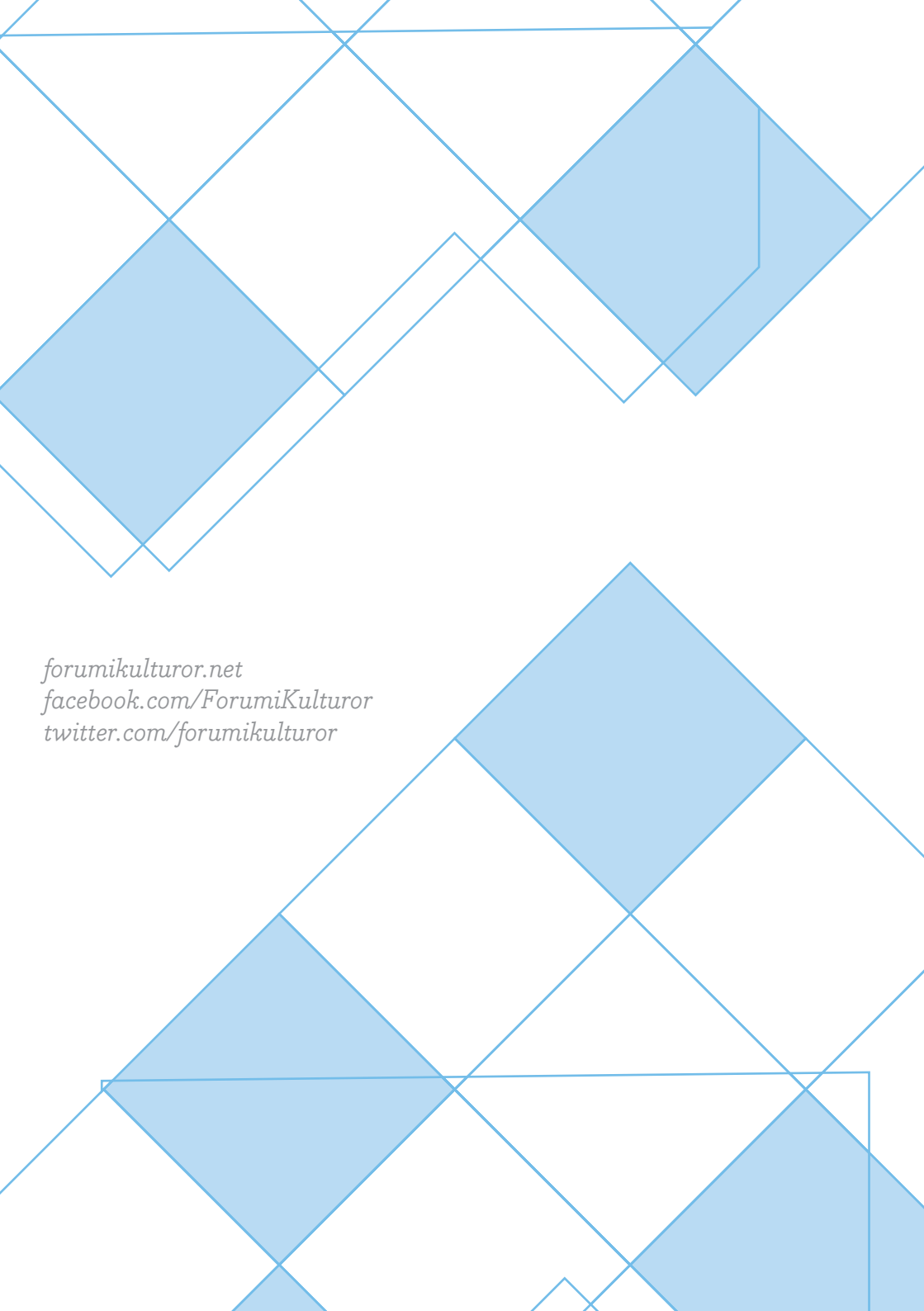
Projekat finansiran
od EU i upravlján
od Kancelarije
Evropske unije na
Kosovu

SWEDEN

Implementuar nga:

forumikulturor.net
facebook.com/ForumiKulturor
twitter.com/forumikulturor